

Obsah

Předmluva	11
Slovo úvodem	12
Abstract	15
Abstrakt	17
Аннотация	19
Akronymy a zkratky	21
Slovník vybraných politologických pojmů	23
1. Politická socializace a společenské vztahy	39
1.1 Politická socializace	39
1.2 Prostředky socializace	39
1.3 Vztah k autoritě, vzdálenost moci a společenské vztahy.....	44
1.4 Vznik a stručná geneze politických teorií	46
2. Politika, politici, politologie a politologové	49
2.1 Politika a společnost, pronikání politiky do společnosti	49
2.2 Strukturní prvky politiky	51
2.3 Politika a zájem. Konflikt zájmu v politice.	52
2.4 Trojdimenzionální angloamerické členění politiky	54
2.5 Prastaré téma: politika a morálka	54
2.6 Politologie, základní politologické školy	56
2.7 Základní politologické obory	57
2.8 Kdo je to vlastně politolog?.....	58
3. Společnost a úrovně politického pole společnosti	62
4. Moc jako centrální kategorie vědy o politice	65
4.1 Moc – základní charakteristika	65
4.2 Dvě stránky moci.....	67
4.2.1 Zdroje moci	67
4.3 Politická moc	67
4.4 Jak rozumět pojmu moci v politice.....	68
4.5 Formy politické moci.....	68
4.6 Totální moc	68
4.7 Moc a politikové	68
4.8 Moc a morálka	72
5. Samospráva	76
5.1 Samospráva	76
5.2 Vztah státu a samosprávy	76
5.3 Územní samospráva	77
5.4 Teorie samosprávy.....	77

6. Stát a společnost, funkce a úkoly státu, územní organizace moderního státu, státní orgány	80
6.1 Co je stát?	80
6.2 Stát a společnost	83
6.3 Klasické typologie státu	83
6.4 Suverenita státu a státní moc	84
6.5 Úkoly a funkce státu	85
6.6 Státní mechanismus	86
6.7 Státní aparát	86
6.8 Centralismus, centralizace a decentralizace	86
6.9 Systém a funkce veřejné správy	87
6.10 Centralizovaná státní správa	87
6.11 Decentralizovaná státní správa	88
7. Evropská unie: blízký i vzdálený stát	91
7.1 Evropské společenství	91
7.2 Čtyři svobody	92
7.3 Evropská společenství	93
7.4 Kodaňská kritéria a rozšiřování ES	93
7.5 Evropská unie: blízký i vzdálený stát	95
7.6 Jak vlastně Evropská unie funguje?	96
7.7 Schengenský prostor	100
7.8 Eurozóna	102
8. Politické systémy	107
8.1 Systémy a režimy	107
8.2 Politické systémy	108
8.3 Eastonův model politického systému	108
8.4 Příklady přetížení politického systému požadavky	114
8.5 Demokratický a pluralistický politický systém	116
8.6 Nedemokratické politické systémy	116
8.7 Komunistický politický systém	116
8.8 Fašistický politický systém	117
8.9 Kategorizace politických systémů	120
9. Demokracie	123
9.1 Co je demokracie	123
9.2 Dvě základní charakteristiky demokracie	125
9.2.1 Vztah demokracie a pluralismu	125
9.3 Britská a holandská demokracie – modelový příklad vztahu demokracie a pluralismu	125
9.4 Formy a podoby demokratického rozhodování	127
9.5 Test demokracie	129
9.6 Totalita - protiklad demokracie	130

10. Počínají si média jako strážci demokracie? 133

10.1 Svobodný tisk – jedním z hlavních rysů správy věcí veřejných	133
10.2 Masová média, politika a informační společnost	133
10.3 Vztah médií k demokracii a správě věcí veřejných	134
10.4 Zkorumpovaná politická elita – a bezúhonní novináři	135
10.5 Začarovaný kruh a možné zdroje manipulace strážců demokracie	136
10.6 Globalizace médií, „třetí revoluce“ v komunikaci.....	137
10.7 Řízení zpráv, politický marketing a spin	138

11. Volby, hlasování a nehlasování, nevolič 141

11.1 Teorie racionální a společenské volby	141
11.2 Jak dospějeme k volebnímu rozhodnutí	143
11.3 Přehled některých technik volební reprezentace (typy volební formule) ...	145
11.4 Druhy voleb	145
11.5 Volby v České republice	146
11.6 Jak lze rozdělit voliče	146
11.7 Otázka zní: proč se z lidí stávají nevoliči a proč nehlasují?	147
11.8 Sociodemografické důvody	147
11.9 Psychologické důvody	148
11.10 V čem spočívá nebezpečí být nevoličem	149
11.11 Politická stratifikace a nevoliči	150

12. Co ukázaly výsledky voleb v roce 2013 a 2014 153

12.1 Jak se projevil swing voličů při prezidentských volbách v roce 2013?.....	154
12.2 Jak se projevil swing voličů při mimořádných parlamentních volbách v České republice v roce 2013	157
12.3 Jak se projevil swing voličů při volbách do evropského parlamentu 2014..	163
12.4 Co bude dál?	164

13. Politické strany. Pozice opozice. 167

13.1 Politická strana	167
13.2 Typy politických stran.....	168
13.3 Funkce politických stran	168
13.4 Rozpory a konsensus ve straně	170
13.5 Systémy politických stran.....	170
13.6 Charakteristiky a kategorizace politických stran	172
13.7 Základní typy stranických jednotek	173
13.8 Rozdíl mezi vládní a opoziční činností politických stran	175
13.9 Pozice opozice	176
13.10 Opozice s několika politickými stranami	176
13.11 Proč někteří lidé nechtějí být členy politické strany	178
13.12 Jak je to s byrokratickým aparátem politické strany	178
13.13 Strany ve vládě a v opozici	178

14. Političtí aktéři: aktivní občan, agregativní politické strany a nátlakové skupiny	181
14.1 Aktivita a aktivní občan	181
14.2 Jak a proč lidé pracují v politických stranách	181
14.3 Politické strany	187
14.4 Nátlakové skupiny	188
14.5 Typy nátlakových skupin v 21. století	189
15. Politický vůdce. Titáni a trpaslíci (české) politiky.	192
15.1 Jak se stát politickým vůdcem?	192
15.2 Jakým způsobem se provádí výběr politických vůdců?	194
15.3 Profesionální politik a sociální vůdce	195
15.4 V čem spočívá abnormálnost politické aktivity	196
15.5 Schéma vztahů dokumentující abnormálnost politických aktivit	197
15.6 Titáni a trpaslíci (české) politiky	198
16. Byrokracie. Vztah byrokracie k tvorbě politiky.	201
16.1 Byrokracie a její úloha	201
16.2 Rysy byrokracie podle M. Webera	202
16.3 Úloha byrokracie	204
16.4 Udržování politické stability	206
16.5 Modely byrokracie	206
16.6 Model racionální správy	207
16.7 Model mocenského bloku	208
16.8 Model nadměrné nabídky byrokracie	208
16.9 Důsledky byrokratizace správní činnosti v moderní společnosti	209
16.10 Negativní důsledky byrokracie	210
16.11 Dopady byrokracie na byrokrata	212
16.12 Demokratická kritika byrokracie	214
16.13 Byrokracie, technokracie a tvorba politiky	215
16.14 Do jaké míry ovlivňují byrokraté výběr politiků	219
17. Veřejná správa	221
17.1 Způsoby výkonu veřejné správy	221
17.2 Centralizace	222
17.3 Decentralizace	222
17.4 Systém veřejné správy	222
17.5 Funkce veřejné správy	223
17.6 Subsidiarita ve veřejné správě	223
17.6.1 Slabina při uplatňování subsidiarity v praxi	224
17.7 Centralizovaná státní správa	225
17.8 Decentralizovaná státní správa	225
17.9 Územní samospráva	226
17.10 Federace	226
17.11 Unitární stát	227

18. Politická kultura	229
18.1 Co je kultura v užším a širším smyslu?	229
18.2 Kultura v širším významu	230
18.3 Kultura a civilizace.....	231
18.4 Politická kultura a její aspekty	232
18.5 Společenské souvislosti politické kultury	236
18.6 Demografie společnosti	237
18.7 (Ne)vědění a (ne)vzdělanost a jejich vliv na kulturu společnosti.....	238
19. Úloha armády a její vztah k politice	243
19.1 Armáda. Vojenská diktatura.....	243
19.2 Jakými režimy jsou vojenské diktatury	245
19.3 Jaké jsou rozdíly mezi demokracií a armádou?.....	246
19.4 Armáda je specifickou institucí určenou předšim k válčení	247
19.5 Armáda jako zájmová a profesionální skupina	249
19.6 Armáda jako alternativa civilní vlády	249
19.7 Za jakých okolností je armáda zárukou vnitřního pořádku?	250
19.8 Je kontrola nad armádou nutná?.....	250
19.9 Kdy se armáda ve společnosti chápe moci?	251
19.10 Možnosti k převzetí moci vojáky	252
20. Policie a politika	255
20.1 Pořádek a řád	255
20.2 Policie	255
20.3 Policie a politika	256
20.4 Úkoly a role policie ve společnosti	256
20.5 Politická kontrola a odpovědnost policie	258
20.6 Policie České republiky (PČR).....	258
20.7 Trestný čin.....	261
21. Terorismus, radikalismus a separatismus	265
21.1 Teror a jeho projevy	265
21.2 Terorismus a destrukce násilí	265
21.3 Teroristický útok	268
21.4 Státní terorismus	269
21.5 Terorismus na území České republiky.....	270
21.6 Sebevražední náboženští fanatici	271
21.7 Džihád.....	276
21.8 Co je to islám?.....	278
21.9 Islám a politika	280
21.10 Co je to korán?	280
21.11 Turecká politika a islám	282
21.12 Historický radikalismus, separatismus a extremismus	283
21.12.1 USA a situace na Ukrajině.....	283
21.12.2 Situace na Ukrajině pohledem Ruska.....	286

21.12.3 Severoatlantická aliance a její názor na Ukrajinu.....	288
21.12.4 Situace na Ukrajině pohledem Česka.....	290
22. Integrované záchranné složky	294
22.1 Integrovaný záchranný systém	294
22.2 Základní složky IZS	296
22.3 Ostatní složky IZS	298
22.4 Tísňové linky	298
Závěr	300
Conclusion.....	301
Schlusswort.....	302
Заключение	303
Seznam pramenů a odborné literatury	304
Rejstřík	315
Přílohy	321
Autor.....	341